

Monumentnummer*: 518151

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **10 augustus 2001**
Kadaster deel/nr **82925/164**

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Rijswijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	E			2042
Rijswijk	E			2041

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig TOLHUIS uit 1866, gebouwd in Eclectische stijl ter vervanging van een ouder tolhuis. Het pand ligt aan de Delftweg evenwijdig aan het Rijn Schiekanaal.

Voor het onderhoud van de weg langs de Vliet werd sinds de 17de eeuw tol geheven door de steden Delft en 's Gravenhage. In 1863 liet Delft de bestaande tolgaarderswoning vervangen door de huidige. Het gekroonde gemeentewapen van Delft boven de ingang verwijst naar het gemeentelijk tolgebied. Het tolhuis verloor in 1931 zijn functie toen de tolheffing werd afgeschaft en het is het laatst bewaard gebleven tolhuis in Rijswijk en omgeving.

N.B. Ten tijde van de restauratie van het pand (circa 1992) is bij ontpleistering van de gevel, een aanduiding van een tympaan boven de ingangspartij zichtbaar geworden.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tweelaags pand op een rechthoekige grondslag onder een schilddak met gesmoorde Hollandse pannen en zinken hoekkepers. Tegen de achtergevel (oost) bevindt zich een aanbouw onder twee dakschilden die beide gedekt zijn met gesmoorde Hollandse pannen. De gevels zijn wit gepleisterd en voorzien van een gepleisterde, grijsgeschilderde plint, een cordonlijst en profiellijsten tussen de vensters.

De voorgevel (west) telt drie traveeën waarvan de rechter risaleert en wordt afgesloten door een, lager dan de daklijn liggend, dakschild met zinken schubben. Dit risaliet bevat de entree binnen een geprofileerde rondboog met sluitsteen. De rechtgesloten paneeldeur met tweelicht venster bevindt zich onder een rondboogvormig veld waarin het wapen van Delft geplaatst is. Links naast de entree zijn twee getoogde zesruits schuifvensters geplaatst en in het hoofdgestel zijn twee mezzanino-vensters opgenomen.

In de rechter zijgevel (zuid) bevindt zich een deur met tweelicht venster en rechts daarvan een zesruits schuifvenster. Op de verdieping de cordonlijst doorbrekend, bevindt zich een zesruits schuifvenster.

De linker zijgevel (noord) heeft een zesruits schuifvenster op de begane grond.

De achtergevel heeft op de verdieping twee vensters maar wordt grotendeels in beslag genomen door de eenlaagse aanbouw waarin een deur met vensters en een dubbele terrasdeur met vensters geplaatst is. In de beide zijgevels van de aanbouw een meerruits venster.

Waardering

Het tolhuis (1866) is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als typologisch voorbeeld van een 19de eeuwse tolhuis met een voor de regio geografisch-bestuurlijk belang.

Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tolhuis gebouwd in de Eclectische stijl met een herkenbare typologie en verschijningsvorm.

Het pand is gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Het tolhuis heeft zeldzaamheidswaarde als laatst bewaard gebleven, tolhuis in Rijswijk en omgeving.

Van stedenbouwkundige waarde vanwege de karakteristieke ligging direct aan de belangrijke verbindingsweg over land en water tussen Rijswijk en Delft waar het pand tevens een beeldbepalend element vormt.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Overheidsgebouw

Functie

Tolhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument